

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань *07 «Управління та адміністрування»*
Спеціальність *072 «Фінанси, банківська справа та страхування»*
Освітній рівень *перший (бакалаврський)*
Освітня програма *«Фінанси і кредит»*

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

обов'язкова
українська

Завідувачка кафедри фінансів

Ірина ЖУРАВЛЬОВА

Харків
2021

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 3 від 09.09.2021 р.

Розробник:
Берест Марина Миколаївна, к.е.н., доц. кафедри фінансів.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Фінансовий аналіз є незамінною складовою системи фінансового менеджменту будь-якого підприємства незалежно від його розміру, організаційно-правової форми, сфери діяльності. Він є підґрунтям для оцінки рівня ефективності діяльності господарюючих суб'єктів, їх ділової активності, платоспроможності та фінансової стійкості, а також для розробки управлінських рішень щодо покращення їх фінансового стану. Обліково-аналітична функція є природним та невід'ємним компонентом системи управління підприємством. Це пояснюється декількома причинами. По-перше, всі об'єкти обліку мають вартісну оцінку і тому автоматично потрапляють у сферу фінансового аналізу. По-друге, фінансові ресурси являють собою пріоритетний вид ресурсів завдяки своїй значимості з позицій оперативного і стратегічного управління діяльністю підприємства, а також своїй унікальній можливості з мінімальним часовим лагом трансформуватися у будь-який інший вид ресурсів. Все це потребує від фахівців у галузі фінансів певних знань з методики та методології фінансового аналізу з урахуванням особливостей вітчизняної економіки та дослідження світового досвіду.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» є опанування студентами теоретичних основ його проведення, формування системи фундаментальних знань, вмінь та компетентностей з аналітичної роботи в сфері фінансової діяльності.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення інформаційної бази проведення та напрямків здійснення фінансового аналізу, формування здатності до проведення аналізу складу та ефективності використання економічних та фінансових ресурсів підприємства; формування здатності до проведення оцінки фінансового стану підприємства; вміння визначати рівень кредитоспроможності позичальника; відпрацювання варіантів надання аналітичних висновків, отриманих в процесі аналізу, формування здатності до визначення впливу фінансово-економічних чинників на діяльність підприємства, формування здатності до виявлення резервів підвищення ефективності діяльності та зростання фінансових результатів підприємства.

Об'єктом навчальної дисципліни є підприємство, його фінансова діяльність та аналітичні дослідження, що проводяться ним в процесі функціонування.

Предметом даної навчальної дисципліни є теоретичні основи та методичні підходи до проведення фінансово-аналітичних розрахунків та формування аналітичних висновків щодо фінансового стану та результатів діяльності суб'єкта господарювання.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	3
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	4
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Бухгалтерський облік	Фінансова безпека
Фінанси підприємств	Оцінка вартості бізнесу
Економіка підприємств	Фінансовий інжиніринг
Адміністрування фінансової діяльності суб'єктів господарювання	

Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність опанувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (державні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)	Володіння основами організації проведення фінансового аналізу
Здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію.	Здатність до аналізу формування та ефективності використання економічних та фінансових ресурсів підприємства
	Здатність до проведення оцінки фінансового стану підприємства
	Здатність до проведення оцінки кредитоспроможності позичальника
	Здатність до проведення оцінки ефективності функціонування господарюючого суб'єкта
	Здатність до проведення комплексної оцінки фінансового стану підприємства

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1: Сутність та значення фінансового аналізу в забезпеченні ефективності діяльності підприємства

Тема 1. Значення і теоретичні засади фінансового аналізу

1.1 Зміст, мета та завдання фінансового аналізу.

Роль фінансового аналізу в сучасних умовах функціонування господарюючих суб'єктів. Підходи до трактування змісту категорії «фінансовий аналіз». Сутність фінансового аналізу. Зміст та складові фінансового аналізу підприємства. Об'єкт та суб'єкти фінансового аналізу. Головна мета фінансового аналізу. Цілі фінансового аналізу, що стоять перед аналітиками різних рівнів. Завдання фінансового аналізу.

1.2. Основні види та напрямки фінансового аналізу.

Класифікація видів фінансового аналізу: за організацією проведення, за обсягом аналітичного дослідження, за об'єктом фінансового аналізу, за періодом проведення, за метою проведення. Сутність та відмінності між експрес-аналізом та деталізованим аналізом фінансового стану підприємства. Основні напрямки фінансового аналізу.

1.3. Методи та прийоми фінансового аналізу.

Необхідність використання в практичній діяльності існуючих методів та прийомів фінансового аналізу. Методи аналізу горизонтальний, вертикальний, порівняльний, метод коефіцієнтів, трендовий, факторний, маржинальний та інші. Прийоми фінансового аналізу: деталізація, групування, прийом середніх величин, балансовий, розрахунки пайової участі. Графічні методи уявлення результатів аналітичних розрахунків.

Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу.

2.1. Сутність і корисність інформації для здійснення фінансового аналізу.

Сутність та завдання фінансової інформації. Вид та склад інформаційних потоків. Ознаки корисності даних, що формують інформаційне забезпечення фінансового аналізу підприємства.

2.2. Фінансова звітність як основне інформаційне джерело фінансового аналізу.

Сутність, мета та підходи до складання фінансової звітності. Основні принципи складання фінансової звітності. Інформаційні потреби користувачів фінансової звітності, що повинні нею забезпечуватись. Головна мета аналізу фінансових звітів та завдання, що при цьому вирішуються. Основні напрямки аналізу фінансових звітів.

2.3 Характеристика основних компонентів фінансової звітності.

Характеристика та призначення основних компонентів фінансової звітності. Баланс як основне джерело інформації для фінансового аналізу. Форма №2 “Звіт про фінансові результати”. Інші форми фінансової звітності та їх використання в процесі фінансового аналізу. Взаємозв’язок між формами фінансової звітності підприємства. Консолідована фінансова звітність.

Змістовий модуль 2: Аналіз економічних та фінансових ресурсів підприємства

Тема 3. Аналіз майна підприємства.

3.1. Економічна сутність майна підприємства, його структура та класифікація.

Активи як втілення та відображення майна підприємства. Класифікація активів підприємства. Роль аналізу майна в проведенні фінансового аналізу. Сутність та схема структури активів підприємства. Принципи формування активів підприємства. Оптимізація складу активів підприємства, її етапи.

3.2. Аналіз динаміки та структури майна підприємства

Складання аналітичних таблиць, що характеризують структуру та динаміку майна підприємства. Основні напрямки аналітичних досліджень та формування аналітичних висновків. Сутність, склад та особливості фінансування необоротних та оборотних активів.

3.3. Показники оцінки майнового стану підприємства.

Загальна характеристика показників оцінки майнового стану. Коефіцієнти зносу та придатності основних засобів, коефіцієнти відновлення та вибуття основних засобів, індекс постійного активу, коефіцієнт реальної вартості майна, коефіцієнт амортизації нематеріальних активів, рентабельність усього майна підприємства.

Тема 4. Аналіз оборотних активів

4.1. Сутність і класифікація оборотних активів підприємства.

Сутність та основні економічні ознаки оборотних активів. Класифікація оборотних активів. Мета аналізу оборотних активів, його інформаційне забезпечення. Особливості структури оборотних активів в залежності від характеристик діяльності підприємства.

4.2. Основні показники оцінки стану, структури й ефективності використання оборотних активів підприємства.

Загальна оцінку складу, динаміки та структури оборотних активів суб’єкта господарювання. Причини й наслідки зміни їх структури за окремими статтями. Показники стану та ефективності використання оборотних коштів. Власний оборотний капітал, методика його розрахунку.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотним коштом. Показники ефективності використання оборотних коштів: коефіцієнт оборотності, швидкість обороту, коефіцієнт завантаження, коефіцієнт ефективності (прибутковості), рентабельність оборотних коштів. Обґрунтування висновків щодо аналізу оборотних коштів підприємства.

Тема 5. Аналіз джерел формування капіталу підприємств

5.1. Аналіз наявності, складу й динаміки джерел формування капіталу.

Необхідність аналізу складу та структури джерел фінансування підприємства. Структура капіталу підприємства. Власний та позиковий капітал, принципові відмінності між ними. Структура власного капіталу. Класифікація позикового капіталу. Критерії, за якими визначають

відмінність між власним і позиковим капіталом. Складання аналітичних таблиць, що характеризують структуру та динаміку капіталу підприємства. Основні напрямки аналітичних досліджень та формування аналітичних висновків. Основні показники, що характеризують структуру капіталу.

5.2. Оцінка факторів, що впливають на співвідношення власних і позикових коштів.

Характеристика найбільш важливих факторів, що впливають на співвідношення власного та позикового капіталу підприємства. Спосіб розміщення джерел коштів в активах підприємства. Структура активів підприємства з позиції їх ліквідності. Швидкість одного обороту коштів. Співвідношення тривалості виробничо-комерційного циклу і строку погашення кредиторської заборгованості. Структура витрат підприємства. Статті балансу, що формують власний капітал підприємства. Джерела формування власного капіталу: зовнішні та внутрішні. Оцінка складу позикового капіталу.

5.3. Аналіз рентабельності капіталу.

Загальна характеристика коефіцієнтів рентабельності капіталу. Рентабельність інвестованого капіталу. Рентабельність власного капіталу. Факторна модель рентабельності власного капіталу, її складові.

Тема 6. Аналіз грошових потоків

6.1. Поняття, види та значення грошових потоків для підприємства.

Сутність та класифікація грошових потоків: за джерелами їх формування, за масштабом обслуговування господарського процесу, за методом визначення об'єму, за рівнем достатності обсягу, за безперервністю формування, за напрямом руху грошових коштів. Фактори, що визначають особливості формування грошових потоків українських підприємств.

6.2. Аналіз руху грошових коштів.

Мета аналізу грошових коштів підприємства. Блоки аналітичних процедур, що входять до системи ефективного управління грошовими коштами. Розрахунок тривалості операційного та фінансового циклів. Мета і завдання аналізу руху грошових коштів. Складання аналітичної таблиці для аналізу руху грошових коштів. Аналітичні показники платоспроможності, що відображають співвідношення надходжень і платежів підприємства. Показники ефективності управління грошовими потоками. Оцінка оптимального рівня грошових коштів.

Змістовий модуль 3.

Аналіз фінансового стану підприємства

Тема 7. Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємств.

7.1. Економічна сутність ліквідності і платоспроможності підприємства.

Сутність понять ліквідності та платоспроможності підприємства, взаємозв'язок та відмінності між ними. Основні характеристики ліквідності та платоспроможності. Поточна та перспективна платоспроможність. Поняття ліквідності активів, ліквідності балансу та ліквідності підприємства. Економічні фактори, що впливають на рівень ліквідності та платоспроможності підприємства. Взаємозв'язок ліквідності і платоспроможності. Неплатоспроможність як економічна категорія, її види.

7.2. Аналіз ліквідності балансу.

Методика аналізу ліквідності балансу. Групування активів підприємства за ступенем їх ліквідності. Групування пасивів за строковістю виконання зобов'язань. Вивчення співвідношень між визначеними групами активів та пасивів.

7.3. Аналіз показників ліквідності.

Розрахунок та інтерпретація показників ліквідності: коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої (проміжної) ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами, коефіцієнт забезпечення запасів і витрат власними оборотними коштами, коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів, коефіцієнт покриття запасів, загальний коефіцієнт співвідношення дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості.

Тема 8. Аналіз фінансової стійкості підприємств.

8.1. Сутність і фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємства.

Поняття фінансової стабільності, фінансової рівноваги та фінансової стійкості. Межі фінансової стійкості підприємств, необхідність їх встановлення. Фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємств: першого рівня (узагальнюючі), другого рівня (похідні: зовнішні та внутрішні), третього рівня (деталізувальні).

8.2. Методичні підходи до визначення фінансової стійкості.

Існуючі методики аналізу фінансової стійкості підприємств. Абсолютний показник фінансової стійкості. Коефіцієнтний підхід до оцінки фінансової стійкості. Характеристика показників: коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт фінансового ризику, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень, коефіцієнт довгострокового залучення коштів, коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел

8.3 Характеристика та визначення типу фінансової стійкості.

Характеристика типів фінансової стійкості: абсолютна фінансова стійкість, нормальна фінансова стійкість, нестійкий фінансовий стан, кризовий фінансовий стан. Розрахунок показників, що визначають тип фінансової стійкості підприємства. Рекомендації, що можуть бути надані після визначення типу фінансової стійкості.

8.4. Оцінка запасу фінансової стійкості.

Сутність та необхідність визначення запасу фінансової стійкості підприємства. Використання маржинального аналізу для розрахунку запасу фінансової стійкості. Визначення запасу фінансової стійкості у абсолютному та процентному виразі.

Тема 9. Аналіз кредитоспроможності підприємств.

9.1 Сутність, значення та принципи кредитування.

Підходи до розуміння сутності кредиту. Кредитори та позичальники як суб'єкти кредитного процесу. Сутність та принципи кредитування.

9.2 Аналіз кредитоспроможності позичальника.

Сутність кредитоспроможності, мета її аналізу. Об'єкти оцінки кредитоспроможності позичальника. Основні джерела інформації для оцінки кредитоспроможності. Характеристика методів оцінки кредитоспроможності.

Нормативне забезпечення оцінювання кредитоспроможності позичальників. Моделі розрахунку інтегрального показника фінансового стану для великих та середніх підприємств. Система оціночних коефіцієнтів визначення кредитоспроможності: показники, що характеризують платоспроможність підприємства через ліквідність його активів, показники, що визначають швидкість обороту активів підприємства, а також швидкість погашення кредиторської та дебіторської заборгованості, показники, що характеризують спроможність підприємства покривати свої борги, показники прибутковості та показники структури активів та капіталу підприємства.

Визначення класу кредитоспроможності позичальника. Інтерпретація класів боржника залежно від ймовірності дефолту. Залежність можливостей і умов надання кредиту від кредитного рейтингу позичальника.

Тема 10. Аналіз ділової активності підприємств.

10.1. Теоретичні аспекти оцінки ділової активності суб'єктів господарювання.

Сутність та характеристика поняття "ділова активність підприємства". Рівні ділової активності підприємства, їх характеристика. Фактори, що визначають рівень ділової активності підприємств: зовнішні (міжнародні, національні, ринкові) та внутрішні. Мета аналізу ділової активності.

10.2. Система показників оцінки ділової активності підприємства.

Основні підходи до формування показників оцінки ділової активності підприємств. Абсолютні показники оцінки ділової активності.

Розрахунок та характеристика показників, що використовуються для аналізу ділової активності: коефіцієнт оборотності активів, коефіцієнт оборотності необоротних активів, коефіцієнт оборотності оборотних активів, коефіцієнт оборотності запасів, коефіцієнт оборотності готової продукції, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, коефіцієнт оборотності власного капіталу, коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості. Показники, що характеризують тривалість одного обороту ресурсів: період обороту активів, період обороту необоротних активів, період обороту оборотних активів, період обороту готової продукції, період обороту запасів, період обороту дебіторської та кредиторської заборгованості, період обороту власного капіталу. Значення розрахунку показників оборотності для підприємства, особливості їх аналізу.

Тема 11. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємств

11.1. Зміст, завдання та джерела інформації для аналізу фінансових результатів.

Сутність та фактори, що впливають на розмір абсолютного розміру прибутку підприємства. Завдання аналізу фінансових результатів. Джерела аналітичної інформації для проведення аналізу.

11.2. Аналіз звіту про фінансові результати діяльності підприємства.

Показники, що є об'єктом аналізу звіту про фінансові результати. Використання вертикального та горизонтального аналізу в процесі аналізу фінансових результатів. Аналітична таблиця для визначення факторів, що впливають на формування фінансових результатів.

11.3. Аналіз показників рентабельності.

Сутність поняття "рентабельність". Основні завдання оцінки рентабельності. Особливості оцінки рентабельності в залежності від користувачів результатів аналізу. Система показників рентабельності: рентабельність активів, сукупного капіталу, власного капіталу, валова рентабельність реалізованої продукції (рентабельність продажу), операційна рентабельність реалізованої продукції, чиста рентабельність реалізованої продукції, рентабельність виробництва.

Тема 12. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства.

12.1 Поняття, мета, завдання та процедура комплексного фінансового аналізу.

Об'єктивна необхідність проведення комплексного фінансового аналізу. Мета комплексного фінансового аналізу, його об'єкт, суб'єкти та завдання.

12.2 Оцінка ймовірності банкрутства підприємств.

Зарубіжні моделі оцінки платоспроможності та ймовірності банкрутства господарюючих суб'єктів: моделі Е. Альтмана, Р. Ліса, Г. Спрінгейта, методика оцінки платоспроможності підприємства за Д. Дюраном. Доробки українських вчених щодо діагностики банкрутства: універсальна модель О. О. Терещенка, модель оцінки аксіологічної ймовірності банкрутства А. В. Матвійчука.

Методи навчання та викладання

Одна з вимог до сучасної вищої школи – студенти повинні опанувати не тільки програму комплексу навчальних дисциплін, але і модель дії спеціаліста в тій чи іншій сфері професійної діяльності (ситуації). Для відпрацювання такої узагальненої моделі дії спеціаліста з фінансового аналізу підприємств, а також найбільш типових ситуацій майбутньої професійної діяльності, використовуються різні форми активного навчання. Вибір конкретних форм і методів активного навчання здійснюється, виходячи із структури і змісту навчальної дисципліни, конкретних цілей та завдань навчання. Серед них : ситуаційна задача «Експрес-аналіз формування та використання активів підприємства» (тема 3), ситуаційна задача «Аналіз руху грошових коштів підприємства» (тема 6), ситуаційна задача: «Оцінка фінансової стійкості підприємства з використанням традиційних підходів та маржинального аналізу» (тема 8), проблемна лекція з питання «Аналіз підходів до оцінки кредитоспроможності позичальника» та ділова гра «Оцінка кредитоспроможності господарюючого суб'єкту» (тема 9).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських та лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів;

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на **лекційних заняттях** – з розрахунку 2 бали за лекцію за умови обов'язкової присутності та відповідей на питання викладача;

активна участь у виконанні **практичних завдань** – з розрахунку 1 бал за обов'язкову присутність студента та 2 бали за виконання та захист компетентісно-орієнтованого завдання;

активна участь у дискусії та презентації матеріалу на **семінарських заняттях** – з розрахунку 2 бали за доповідь або за активну участь у обговоренні доповіді;

активна участь у виконанні **лабораторних робіт** - активна робота на парі (1 бал за кожне заняття) за умови виконання студентом завдань та участі у обговоренні ходу їх реалізації, 2 бали за захист звіту з лабораторної роботи.

Підсумковий контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі **колоквіуму**, максимальний бал за виконання якого складає 15 балів. Колоквіум – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Поточне оцінювання здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної діяльності та практичної реалізації сформованих компетентностей за накопичувальною бальною системою за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуаційних задач, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

арифметична правильність виконання розрахункових завдань.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали знижуються.

Критерії оцінювання позааудиторної **самостійної роботи** студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і комплексність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими

темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію, обробку та презентувати іншим, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: "зараховано" – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо "не зараховано", тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни"

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Значення і теоретичні основи фінансового аналізу.	Тестове завдання	1
	Семінарське заняття	Семінарське заняття на тему "Значення фінансового аналізу в діяльності підприємства"	Активна участь у проведенні заняття	1
Доповідь на семінарському занятті			2	

	Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури		Перевірка готовності до аудиторних занять	
		Підготовка до аудиторних занять			
Тема 2.	Аудиторна робота				
	Лекція	Інформаційне забезпечення фінансового аналізу		Тестове завдання	1
	Семінарське заняття	Семінарське заняття на тему: "Склад та якісна характеристика фінансової звітності підприємства"		Активна участь у проведенні заняття	1
				Доповідь на семінарському занятті	2
	Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури		Перевірка готовності до аудиторних занять	
		Підготовка до аудиторних занять			
Тема 3.	Аудиторна робота				
	Лекція	Аналіз майна підприємства		Тестове завдання	2
	Практичне заняття	Аналіз майнового стану підприємства		Активна участь у виконанні практичних завдань	1
				Вирішення та захист практичних завдань	2
	Лабораторне заняття	Побудова аналітичних таблиць у середовищі MS Excel для розрахунку показників оцінки майнового стану підприємства		Активна участь у виконанні лабораторних робіт	1
				Складання та захист звіту з лабораторної роботи	2
	Самостійна робота				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури		Перевірка готовності до аудиторних занять		
	Підготовка до аудиторних занять				
Тема 4	Аудиторна робота				
	Лекція	Аналіз оборотних активів		Тестове завдання	2
	Практичне заняття	Аналіз складу та ефективності використання оборотних активів підприємства		Активна участь у виконанні практичних завдань	1
				Вирішення та захист практичних завдань	2
	Лабораторне заняття	Побудова аналітичних таблиць у середовищі MS Excel для розрахунку показників стану та ефективності використання оборотних активів підприємства		Активна участь у виконанні лабораторних робіт	1
				Складання та захист звіту з лабораторної роботи	2
	Самостійна робота				

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
		Підготовка до аудиторних занять		
Тема 5	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Аналіз джерел формування капіталу підприємства	Тестове завдання	2
	Практичне заняття	Аналіз структури капіталу підприємства	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			Вирішення та захист практичних завдань	2
	Лабораторне заняття	Побудова аналітичних таблиць у середовищі MS Excel для розрахунку показників структури джерел фінансування підприємства	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	1
			Складання та захист звіту з лабораторної роботи	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
		Підготовка до аудиторних занять		
Тема 6	<i>Аудиторна робота</i>			
	Практичне заняття	Розрахунок тривалості фінансового циклу.	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			Вирішення та захист практичних завдань	2
	Колоквіум	Колоквіум	Колоквіум	15
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
		Підготовка до аудиторних занять		
Тема 7	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємств	Тестове завдання	1
	Практичне заняття	Розрахунок і аналіз показників ліквідності. Оцінка ліквідності балансу.	Активна участь у виконанні практичних завдань	2
			Вирішення та захист практичних завдань	4
	Лабораторне заняття	Побудова аналітичних таблиць у середовищі MS Excel для розрахунку коефіцієнтів ліквідності.	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	1
Складання та захист звіту з лабораторної роботи			2	

	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
		Підготовка до аудиторних занять		
Тема 8	Аудиторна робота			
	Лекція	Аналіз фінансової стійкості підприємств	Тестове завдання	1
	Практичне заняття	Оцінка фінансової стійкості господарюючого суб'єкта: агрегатний та коефіцієнтний підхід	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			Вирішення та захист практичних завдань	2
	Лабораторне заняття	Побудова аналітичних таблиць у середовищі MS Excel для визначення фінансової стійкості господарюючого суб'єкта	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	1
			Складання та захист звіту з лабораторної роботи	2
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
Підготовка до аудиторних занять				
Тема 9	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка есе	10
		Написання есе.		
Тема 10	Аудиторна робота			
	Лекція	Аналіз ділової активності підприємств.	Тестове завдання	1
	Практичне заняття	Розрахунок показників ділової активності підприємства. Аналіз структури формування фінансових результатів підприємства на базі ф. № 2 «Звіт про фінансові результати»	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			Вирішення та захист практичних завдань	2
	Лабораторне заняття	Побудова аналітичних таблиць у середовищі MS Excel для розрахунку показників ділової активності та прибутковості підприємства	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	1
			Складання та захист звіту з лабораторної роботи	2
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
Підготовка до аудиторних занять.				

Тема 11	Аудиторна робота			
	Лекція	Аналіз прибутковості та рентабельності підприємств	Тестове завдання	1
	Колоквіум	Колоквіум	Колоквіум	15
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
Підготовка до аудиторних занять.				

Рекомендована література

Основна

1. Берест М. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / М. М. Берест. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 164 с.
2. Вахович І. М. Фінансовий менеджмент та фінансовий інжиніринг бізнес-процесів : магістерський курс [навч. посіб. в 2-х т.]. Т. 1. Фінансовий менеджмент бізнес процесів / І. М. Вахович. – Луцьк : СПД Ж. В. Гадяк, друкарня «Волиньполіграф»^{TM}, 2013. – 604 с.
3. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. – Полтава : ПДАА, 2016. – 430 с.
4. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль: ТНЕУ, 2016 – 304 с.
5. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. / За заг. ред. Школьник І.О. [І. О. Школьник, І.М. Боярка, О. В. Дейнека та ін.] - Київ : «Центр учбової літератури», 2016. - 368 с.

Додаткова

6. Берест М. М. Фінансовий аналіз як економічна категорія та інструмент обґрунтування управлінських рішень. / М. Берест // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ. – Випуск 23. – Ч. 3. – Херсон, 2017. – С. 53 – 57.
7. Фінансовий аналіз промислових підприємств : навчальний посібник / за заг. ред. проф. В. Я. Нусінова ; ДВНЗ «КНУ», МОН України. — Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2016. — 511 с.
8. Ковтуненко Ю.В. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності. / Ю. В. Ковтуненко, А. Г. Олексійчук. // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. - № 8. – С. 234 – 238.

Інформаційні ресурси

9. Офіційний сайт Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.smida.gov.ua.
10. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
11. Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства : наказ Міністерства економіки України від 26.10.2010 р. № 1361) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://document.ua/provnesennja-zmin-do-metodichnih-rekomendacii-shodo-vijavle-doc39053.html>.
12. Про затвердження Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки : наказ Міністерства фінансів України від 14.02.2006 р. № 170 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0332-06>.

13. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

14. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: Постанова Національного банку України від 30.06.2016 р. № 351 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою НБУ від 16.01.2017 № 5) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>.

15. Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації : наказ Міністерства фінансів України та Фонду Державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>.

16. Про затвердження Положення (стандарту) обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» : наказ Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 року № 39 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 24 січня 2011 року № 25) (із змінами) [Електр. рес.]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>

Методичне забезпечення

17. Фінансовий аналіз. Методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / укл. М. М. Берест; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (780 КБ). - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. - 46 с. - Загол. з титул. екрану. Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/23044>

18. Фінансовий аналіз. Методичні рекомендації до курсових робіт для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / укл. М.М. Берест; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (581 КБ). - Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. - 32 с. - Загол. з титул. екрану. Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/21446>

19. Фінансовий аналіз. Методичні рекомендації до лабораторних робіт для студентів спеціальності [Електронний ресурс] / укл. М. М. Берест; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (1,22 МБ). - Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. - 50 с. - Загол. з титул. екрану. Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/21837>

20. Фінансовий аналіз. Методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. М. М. Берест; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (717 КБ). - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. - 47 с. - Загол. з титул. екрану. Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25444>